

naš prijatelj! Ob slovesu smo mu s solznimi očmi podali roke. Odpeljal se je od nas na krasno ovenčanem avtomobilu ravno na svoj god sv. Alojzija. Takšnega slovesa še v Gornjemgradu ne pomnimo, kot je bil od našega iskrenega prijatelja Alojzija Ranta. Odšel je je od nas, a njegove ideje, njegov plemeniti duh ostane med nami. Mi bomo tudi dalje vztrajali. Ohranimo mu hvaležen in časten spomin! — Gornjegrajski fantje.

Gornjegrajski okraj. Niti leto dni še ni poteklo od časa, ko je nastopil svoje službeno mesto kot sodnik v Gornjemgradu zavedni sin gorenjskih planin g. Lojze Rant. In vendar si je v tej kratki dobi pridobil srca vseh, ki so spoznali njegov kremenit značaj in njegovo požrtvovalno delavnost na vseh poljih. On je eden izmed tistih — žal bolj redkih — naših inteligentov, ki se v polni meri zavedajo, kaj so dolžni storiti za svoj narod. Toda višja oblast pa mu je kar nenadoma določila nov službeni kraj, tam doli med bratskino hrvatskim narodom v Sinju. Na predvečer njegovega godu dne 20. junija smo poleg godovnega voščila jemali od njega slovo ter mu napravili prirčno odhodnico. Zbrali so se številni njegovi prijatelji — pred vsem člani in članice naših organizacij ne le iz Gornjegrada, temveč v častnem številu tudi od Sv. Frančiška in Noveštitve. Vladalo je prav prirčno domače razpoloženje, h kojemu je zlasti pripomogla naša milodoneča slovenska pesem ter navdušeni poslovniki govori. Zastopniki prosvetnega društva iz Gornjegrada in od Sv. Frančiška sta mu poklonili krasne šopke dehtečih rož — znak naše ljubezni do njega, ki se je ves žrtvoval za našo kmetsko in delavsko mladino. V krasnih besedah je zlasti domači mestni župnik č. g. Šlander opisal njegovo plodonosno delo, ki ga je vršil kot vesten uradnik, odločen ter neustrašen katoličan, neumoren prosvetni organizator. Koliko razprtij in medsebojnih sovraštev je kot sodnik s svojo ljudomilo besedo odstranil ali vsaj ublažil. Koliko v izpolnjevanju verskih dolžnosti mlačnim je dal krasen vzgled s svojim bogoljubnim življenjem. Trudil se je za širjenje dobrega tiska, te dandanes največje svetovne velesile. Pred vsem pa je svoje moči posvetil prosvetnemu društvu, ki je pod njegovim vodstvom priredilo na prenovljenem odru krasno igrano »Za pravdo in srce« ter »Ben Hur«, ki sta privabila pri vprizoritvi — vsaka se je igrala trikrat — toliko ljudstva, kakor še poprej nikoli nobena druga igra. S svojo besedo in vzgledom pa je še drugim društvom v okraju dal krepke pobude in navdušenja. Skratka, g. sodnik Rant je bil in ostane svetel vzgled vsem katoliškim laikom, res pravi apostol Katoliške akcije! Da bi naši Jugoslaviji dobrotni Bog dal še mnogo mnogo takih mož! V trdnem prepričanju, da se nismo ločili še za vedno, smo se poslovili. Ob njegovih poslovnih besedah pa smo trdno obljubili zvestobo našim načelom, zvesto ljubezen do tistih dveh besed, ki morata biti sveti vsem Slovencem: Bog in domovina. — G. sodniku še enkrat najlepša zahvala za vse, kar je dobrega storil, zlasti za naše kmetsko in delavsko ljudstvo v okraju!

Vprašanja in odgovori.

I. P. v H. V našem kraju se je na sadnem drevju pojavila gosenica, ki vse požre, vse listje in sadje. Drevje izgleda kakor po zimi. Kaj je ta gosenica in kako se je ubranimo? Slučajno smo imeli priliko, viditi to ob drža-

vni cesti od Polskave proti Hočam. To je gosenica zlatice, zlatoritke. Če ste kedaj videli v nekako gosto pajčevino zavito brstje in bučice v tej pajčevini, sti videli gnezda te škodljivke. Vsaka samica zleže po 200 do 250 jajčec in zato se ta golazen silno širi, ako se enkrat začne. Sedaj zatreti jo, je nekoliko prepozno. Storite v bodoče takole: gnezdeca, ki jih najdete, uničujte s tem, da jih oberete in sežgete. Če pievete korenje, treba je tudi drevje! V zimi ostrgajte drevje, napravite pasove in ko začne drevje poganjati za cvet, oškropite mlado listje s škropilom, ki ga napravite iz modre galice.

J. L. v P. Ali moram tudi na dopisnico dati kolek, če pišem konzulatu? — Ni treba.

Isti: Kdo posreduje službo v mestu? — Borza dela se imenuje dotični urad. Svetujemo vam pa, da si delo na kmetih poiščete, tam ga je, pa jesti je tam; v mestu ni dela!

A. J. v B. Leta 1920 sem posodil večjo svoto. Ali lahko sedaj izterjam in kako? — Ako je vaš dolžnik kmet, boste še nekaj mesecev morali čakati, da preneha šestmesečna zaščita kmeta. Obrasti za vsa leta nazaj ne boste mogli dobiti, ampak le za tri leta. Dovolili vam bodo največ 6%.

S. H. v J. Zidar je del svoje terjatve odstopil meni, ali lahko sedaj jaz tožim, ko ne dobim? — Ta odstop gotovo ni bil pravilno izveden, ni bil pismeno, ni bil kolekovan in priznan. Zato mora vaš mojster zidar iztožiti, vi pa dobite od njega. On vam mora plačati, če tudi sam še ni nič dobil.

J. T. v D. Ali sme občina samovoljno brez odškodnine vzeti svet za cesto? — Ako je občina vzela svet za novo cesto, vas mora odškodovati. Ako pa je vzela robove pri že obstoječi cesti za vzdrževanje običajne širine, ni treba, ker se je najbrže cesta zasula. Ako je razširjenje ceste preko predpisov večje, zahtevate lahko odškodnino. Za postavitev cementne ograje se sporazumite z občino.

M. H. v F. S sosedom sva vzela geometra in določila meje ter postavila mejnike. Pozneje je sosed, ki je s tem izgubil del gozda, mejnike ven vrgel. Kaj naj storim? — Ste delali to pred pričami ali sta se pismeno tudi sporazumela, ni razvidno. V takem slučaju bi bilo takoj brez dvoma, da je sosed pristal. V tem slučaju boste dokazali, da je pristal, na podlagi njegovih izjav geometru in ogleda prostora, da sta res skupno sporazumno postavila mejnike. Sporazum pa je boljši kot — tožba.

Raznoterosti.

Priklenjene knjige. V srednjem veku so poznali samo eno sredstvo zoper nepoštene obiskovalce javnih knjižnic: vse knjige so bile pritrjene k pultom ali policam s posebnimi verižicami. Slične priklenjene knjižnice so zdaj seveda povsod izumrle. Ohranjene so edino na Angleškem, ki kaže izredno veliko umevanja za preteklost. Največjo srednjeveško knjižnico imajo v Hertfordu. Ustanovljena je bila leta 1394 ter je bila pred kratkim, po popolni prenovitvi, spet izročena javni uporabi. Začetek 19. stoletja je bil za to knjižnico usoden. Mesto Hertford, njen lastnik, je priznalo, da »je malo zanimiva in nepotrebna«. Do 250 starinskih knjig je iz usmiljenja prevzela mestna stolnica. Ostale so se razpršile po zasebnih hišah kakor tudi oprema in pohištvo. Leta 1856 je sklenilo mesto obnoviti knjižnico kot redek

Kadar ni kaj v redu

v prebavnih organih telesa, se občuti razne načine. Clovek na primer nima teka, jed mu ne diši, nekaj ga vedno sila na vzdigavanje, jed mu teži želodec, muči ga glavobol, počuti se trudnega, težko se po-

da na delo, nevoljen je in nima rednega odvajanja. — Kadar z apetitom prebavo in delovanjem črev nismo zadovoljni,

takrat so nam dobrodošle Fellerjeve Elsapilule, katere sigurno in hitro delujejo ter so povsem neškodljive, ne dražijo črevesja ter omogočajo mirno odvajanje. Fellerjeve Elsapilule krepe želodec in čistijo telo in obenem tudi kri. 6 škatljic Din 30.—, 12 škatljic Din 50.— obenem z zavojnico in poštnino pri lekarnarju **Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatr 341** (Savska banovina).

Odobreno Minist. soc. pol. in nar. zdravja
Sp. br. 509 od 24. III. 1932.

zgodovinski spomenik in dokaj uspešno zbralo nekdanje zaklade. A latinski rokopisi so bili v žalostnem stanju. Več strani se je porazgubilo ali prišlo v napačne zvezke. Smotrena obnova se je pričela šele lanskega avgusta. Zahtevala je veliko denarja, ki so ga dali zasebni bogataši. Znanstveniki so po drugih knjižnicah fotografirali izgubljene ali pokvarjene liste, obiskali v to svrho Francijo, Belgijo, Nemčijo ter naposled srečno izpopolnili vse nedostatke. Knjigovezi so tudi kmalu opravili svojo nalogo. Preostale so še verižice, ki so varovale knjige pred tatovi. Od začetka so hoteli strokovnjaki na temelju ohranjenih vzorcev naročiti nove verižice pri kaki tovarni. A vratar, ki se je zelo veselil prenovitve poslopja, je slučajno našel v kotu starinsko kad. Izkazalo se je, da je bilo natlačeno polna starinskih izvornih verižic. Posrečilo se je odkriti tudi nekdanje pisalne podstavke. Barbarški mestni očetje so jih bili razdrli in preoblikovali v klopi ali mize, ki so še vedno stale po mestnih uradih. Stoletna hrastovina je kljubovala vsem neprilikam. Vešči mizarji so kmalu srečno obnovili vso nekdanje pohištvo v knjižnici. Nato je sledila svečana otvoritev. Zdaj je knjižnica v istem stanju kakor v srednjem veku. Nad 1500 velikanskih, v svinjsko usnje vezanih zvezkov je priklenjenih v čitalnici na pulte. Hertford je pridobil zanimivost, ki ji je malo enakih na svetu.

Pogrezajoče se gledališče. Najbolj znameniti ameriški stavbeniki ne znajo rešiti naloge, katero jim je poverila mehiška vlada. Gre namreč za rešitev opernega gledališča v Mexico City. Mesto Mexico je bilo zgrajeno od Špancev v osrčju doline, ki je bila v prastarih časih žrelo ognjenika, ki se je pa pozneje spremenilo v jezero. Ob času, ko so zasedli Španci pokrajino, je bilo jezero že suho. Tla, na katerih so pozidali mesto, so bila močvirnata. Predsednik Mehike, Porfirio Diaz, je postavil krasno narodno gledališče. Uporabili so za notranjo opremo najbolj zlahten les, ki ga je dobiti po mehiških gozdovih. Oder je zelo velik in v gledališču ima